

Լուսինե ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հայաստանի պետական ​​​​տնտեսագիտական ​​​​համալսարան

**«ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ» ԵՎ «ՓԱՍՏ» ՀԱՍԿԱՑՈՒՅԹՆԵՐԻ
ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Հողվածը նվիրված է «իրադարձություն» և «փաստ» հասկացությունների սահմանազատման չափանիշների քննարկմանը: «Իրադարձություն» հասկացությամբ տարբեր կերպ է մեկնաբանվում լեզվաբանական և փիլիսոփայական աշխարհայիններում՝ հաճախ զուգորդվելով այնպիսի հասկացությունների հետ, ինչպիսիք են գործողությունները, գործընթացները, փոփոխությունները և փաստերը: Եթե ​​իրադարձությունը գոյություն ունի օբյեկտիվ իրականության մեջ, ապա փաստը մարդկանց գիտակցության արտացոլանքն է և առկա չէ իրական գոյաբանական աշխարհում: Հետևապես՝ իրադարձությունը գոյաբանական կարգ է, մինչդեռ փաստը պարականույթ է տրամաբանական ոլորտին: Իրադարձությունը որոշակի գործողությունների և գործընթացների արդյունք է, որոնք հանգեցնում են իրադարձության մեջ ինչ-որ փոփոխությունների: Հարկ է նշել, որ այս փոփոխությունները հանրության կողմից ընկալվում են որպես նշանակալի, կարևոր փոփոխություններ: Իրադարձությունը որոկապես տարբերվում է նաև իրադարձությունից: Իրադարձության հարաշարժ էությունը հակադրվում է իրադարձության ստատիկ բնույթին, որն, իր հերթին, սահմանվում է որպես գործերի դրություն, իրավիճակ:

Բանալի բառեր. իրադարձություն, փաստ, իրադրություն, փոփոխություն, իրադարձության գոյաբանություն

Իրադարձությունների և փաստերի տարբերությունները և նմանությունները քննարկելիս ի հայտ են գալիս տարբեր տեսակետներ: Այսպես՝ Դ. Դևիդսոնը, փորձելով սահմանազատել փաստերն ու իրադարձությունները, գրում է, որ «Կեսարի մահը» /the death of Caesar/ որպես իրադարձություն, չի կարելի շփոթել «Կեսարի մահվան» /Caesar died/ փաստի հետ /Davidson, 1969: 82/: Հեղինակը կարծում է, որ փաստերն արտահայտվում են ամբողջական նախադասություններով, իսկ իրադարձությունները՝ տերմիններով /օրինակ՝ «the death of Caesar»/:

Որպես իրադարձության օրինակ բերելով «Columbus discovered America in 1492» նախադասությունը՝ Ն. Վիլսոնը փորձում է համեմատել իրադարձության ու փաստի գոյաբանական կառուցվածքները: Իրադարձությունը պարունակում է հետևյալ տարրերը՝ Columbus, America, բացահայտման գործողությունը և ժամանակը՝ 1492 թ.: Որքան էլ զարմանալի է «Columbus discovered America in 1492» փաստը ևս կազմված է այդ նույն

բաղադրիչներից: Այս պնդումը թույլ է տալիս հեղինակին եզրակացնել, որ իրադարձությունները չեն տարբերվում փաստերից /Wilson, 1974: 317/:

Այդուհանդերձ, գիտնականների մի պատկառելի խումբ էլ այն համոզմունքն է արտահայտում, որ փաստերը որակապես տարբերվում են իրադարձություններից: Այսպես՝ Ջ. Վենդլերը, ուսումնասիրելով անգլերենում իրադարձություն ցուցանող լեզվամիավորների հնարավոր համադրությունը, այս հակադրությունը ձևակերպում է զուտ լեզվաբանական տեսանկյունից և նշում, որ ոչ թե փաստերը, այլ իրադարձություններն ու գործընթացներն են պատահում, սկսվում, շարունակվում և վերջանում: Դրանք կարող են լինել հանկարծակի, աստիճանական, բուռն կամ երկարաձգվող: Գիտնականը պնդում է, որ աշխարհում փաստեր գոյություն չունեն, դրանք «աշխարհի մասին են» /Vendler, 1967: 141, 144-146/: Ն. Արուտյունովան գրում է, որ փաստերը մարդկանց գիտակցության արտացոլանքն են և առկա չեն իրական գոյաբանական աշխարհում: Իրադարձությունները տեղի են ունենում իրական աշխարհում, իսկ փաստերը դրանց արդյունքն են մարդու գիտակցության մեջ: Իրադարձությունը պատկանում է իրականության տիրույթին, և փաստը չի կարող փոխակերպվել իրադարձության, քանի որ կարելի է ականատես լինել իրադարձության, բայց ոչ փաստի: Իրադարձություններն ու փաստերն ունեն արժևորման տարբեր հիմքեր. «Այն հաճույքը, որ կարող է տալ ընթրիքը, ունի այլ բնույթ, քան այն բավարարվածությունը, որ տալիս է այն փաստը, որ ընթրիքը կայացել է» /Арутюнова, 1998: 504-505/:

Իրադարձությունը, ի տարբերություն փաստի, գոյություն ունի ժամանակի և տարածության մեջ: Մարդը տարանջատում է իրականության հատվածը, կարգայնացնում է այն, կառուցվածքայնացնում է դատողության կաղապարով, վավերացնում է և արձանագրում է փաստը: Այլ կերպ ասած՝ փաստը, որպես այդպիսին, գոյություն չունի իրականության մեջ. դա մարդու կողմից իրականության մասին տեղեկությունների իմաստավորումն է կամ վերամշակումը: Սա են նշում նաև մի շարք գիտնականներ, փաստը սահմանելով որպես իմացականորեն ձևակերպված իրադարձություն /Лангер, 2000: 239/, որը պատկանում է գիտելիքի աշխարհին, այսինքն՝ տրամաբանության ոլորտին՝ ի տարբերություն իրական աշխարհի տարածաժամանակային ոլորտին պատկանող իրադարձությանը /Рассел, 1957: 7/: Ըստ Լ.Վիտգենշտեյնի՝ այն ամենը, ինչ տեղի է ունենում աշխարհում, սահմանվում է փաստերի համակցությամբ /Витгенштейн, 1958/:

Վերն ասվածից հետևում է, որ իրադարձություններն ու փաստերը պետք է տարբերակել, քանի որ առաջինները գոյություն ունեն իրական կյանքում, իսկ երկրորդներն արտացոլված են մարդու աշխարհընկալման կաղապարի մեջ: Սա թույլ է տալիս փաստը՝ որպես տրամաբանական կարգ, հակադրել հիմնարար գոյաբանական կարգ հանդիսացող իրադարձությանը /Davidson, 1970: 232/: Այս պնդմանը համակարծիք է նաև Կ.

Պերներզևը, որը նույնպես դիտարկելով փաստը, որպես լեզվում նյութական մարմնավորում ստացող տրամաբանական վերացարկում, նշում է. «Փաստերը, նախևառաջ, սահմանվում են իմաստային առումով. դրանք ավելի շատ «մտավոր», քան «իրական» տարրեր են պարունակում» /Переверзев, 1998: 51/:

Հատկանշական է, որ գրեթե բոլոր ուսումնասիրություններում իրադարձության անքակտելի մաս է փոփոխության գաղափարը, որը սահմանվում է որպես «առարկայի, երևույթի մի վիճակից մյուսին անցման գործընթաց, առարկայի, երևույթի նոր հատկանիշների, բնույթների, գործառույթների, որակների ձեռքբերում ներքին պատճառների և շրջակա միջավայրի այլ առարկաների, երևույթների ներգործության արդյունքում» /Кондаков, 1975: 191/։ Իրենց բնույթից կախված՝ տարբերակվում են որակական, դիրքային և գոյացական փոփոխություններ, այսինքն փոփոխություններ, որոնք առնչվում են առարկայի ի հայտ գալուն կամ գոյության դադարեցմանը /Quinton, 1979: 207/:

Փոփոխությունը համարելով իրադարձության հիմնական բնորոշում՝ Թ. վան Դեյքը դա մեկնաբանում է որպես որոշակի ժամանակահատվածում իրավիճակների տարբերություն: Նման վիճակները կոչվում են իրադարձության սկզբնական և վերջնական փուլեր /van Dijk, 1980/։ Իրադարձություններն այս տեսանկյունից են դիտարկվում նաև հոգեբանության մեջ և սահմանվում որպես անհատի կյանքի տարբեր բնագավառներում տեղի ունեցող փոփոխություններ /Карпинский, 2002: 87/:

Պ. Մենցելը նշում է, որ իրադարձությունը տեղի է ունենում որոշակի ժամանակահատվածում, և նրա բնութագրիչն է համարվում փոփոխությունն իրական աշխարհում /Menzel, 1975: 55/։ Նույն կերպ է բացահայտում իրադարձության էությունը նաև Ս. Դիկը. տարբերակելով իրադարձությունն իրավիճակից՝ նա առաջինը բնորոշում է որպես հարաշարժ իրողություն, որն ինչ-որ ձևով ենթադրում է փոփոխություն՝ անցում մի իրավիճակից մյուսին /Dik, 1978: 32/։ Այս մոտեցումը առկա է նաև Թ. վան Դեյքի մոտ, որը «գործողություն» հասկացությունը սահմանում է «իրադարձության» միջոցով, նշելով, որ գործողությունն իրադարձություն է, որ իրականացվում է մարդու միջոցով /van Dijk, 1980/:

Նմանապես, հիմք ընդունելով գործողություն կատարողի առկայության կամ բացակայության վարկածը, Ի. Յակուշևան առաջարկում է իրադարձությունների սահմանման երկու տարբերակ: Առաջին դեպքում իրադարձությունը տեղի է ունենում տարածության և ժամանակի մեջ և կապված է այնպիսի գործողությունների հետ, որոնց արդյունքում սուբյեկտի կամքով և նախաձեռնությամբ կատարվում է առարկայի կամ իրադրության փոփոխություն: Երկրորդ դեպքում իրադարձությունը տեղի է ունենում տարածության և ժամանակի մեջ, առանց սուբյեկտի նախաձեռնության. այսինքն՝ դա մի գործընթաց է, որի արդյունքը ելակետայինից տարբերվող իրադրությունն է կամ առարկայի վիճակը /Якушева, 1984/:

Դիտարկելով գործընթացների ու իրադարձությունների փոխհարաբերությունները՝ Տ. Բուլիգինան դրանք բնորոշում է որպես ժամանակի մեջ տեղայնացված երևույթներ, որոնք ներկայացված են որպես որոշակի ժամանակահատվածում իրականում տեղի ունեցող /կամ անցյալում տեղի ունեցած/, ինչպես նաև որոշակի ժամանակահատվածի վերաբերող իրադրություններ ու իրավիճակներ: Լեզվաբանն առանձնացնում է հատկապես տևողության հատկանիշը, որը թույլ է տալիս տարանջատել դինամիկ՝ հարաշարժ երևույթներն ըստ տևականների և ոչ տևականների, այսինքն՝ ըստ գործընթացների ու իրադարձությունների /Булыгина, 1982: 18-19/: Այնուամենայնիվ, այս հատկանիշը նույնպես ոչ միշտ է ծառայում որպես դրանց սահմանազատման հստակ չափորոշիչ: Այսպես՝ իրադարձության լեզվաճանաչողական ուսումնասիրությունները շեշտադրում են վերջինիս շարժունակության գաղափարը՝ սահմանելով այն որպես կառուցքայնացված գիտելիքների միավոր աշխարհապատկերի դինամիկ հատվածի վերաբերյալ /Резникова, 2006: 3/:

Առավել մանրամասնորեն անդրադառնալով գործընթաց-գործողություն հակադրությանը՝ ռուս լեզվաբան Օ. Սելիվյորստովան առաջարկում է սահմանազատել տվյալ հասկացությունները՝ ելնելով միայն գործողություն կատարողի առկայության կամ բացակայության փաստից: Գործողություններն իրականացնում են գործողություն կատարողները, իսկ գործընթացներն անագդակ են: Այս դեպքում տևողության հատկանիշի տարբերությունները հաշվի չեն առնվում, այսինքն՝ և՛ գործողությունները, և՛ գործընթացները կարող են լինել թե՛ երկարատև, թե՛ կարճատև /Селиверстова, 1982: 116/:

Փորձելով տարանջատել «գործողություն» և «իրադարձություն» հասկացությունները՝ Ն. Սամոյլենկոն նշում է, որ իմաստային մակարդակում իրադարձությունը միապատկան է, ընդգրկում, սահմանային, ունի արդյունք և մեկ ուղղություն, մինչդեռ գործընթացները կրկնվող են, աստիճանական, հարաշարժ, տևական և ունեն բազմաթիվ ուղղություններ /Самойленко, 1991: 9/:

Այսպիսով՝ կարելի է եզրակացնել, որ փոփոխության գոյաբանական հատկանիշը կապված է ոչ միայն իրադարձությունների, այլև գործընթացների և գործողությունների հետ, քանի որ վերջիններս ևս առաջացնում են առարկայի կամ իրադրության՝ ելակետայինից տարբերվող դրություն:

Ամփոփելով «գործողություն», «գործընթաց» և «իրադարձություն» հասկացությունների փոխհարաբերակցության քննարկումը՝ հարկ է նշել, որ գիտնականները հիմնականում անդրադառնում են իրադարձությունների, գործողությունների և գործընթացների օբյեկտիվ նմանությանը, քան հստակ տարբերակիչ հատկանիշներին: Ուստի նպատակահարմար է ընդունելի համարել այն իրողությունը, որ «իրադարձություն» հասկացության գոյաբանական սահմանումը անհնար է տալ առանց վերոնշյալ

տարրերի, քանի որ վերջիններս կարող են կազմել իրադարձության գոյաբանական բովանդակությունը: Կարելի է ասել, որ «գործողություն» և «գործընթաց» տարրերը պայմանավորում են փոփոխության հասկանիշի ակտիվացումը, որի առկայությունն ինքնին պարտադիր է իրադարձության համար:

Իրադարձությանը նվիրված աշխատություններում փորձ է կատարվում սահմանազատելու նաև «իրադրություն» և «իրադարձություն» հասկացությունները: Այսպես, Թ. վան Դեյքի ճանաչողական կադապարների տեսության համաձայն, իրադրությունն «աշխարհի մի հատված է» /some fragment of the world/ կազմված գործողություններից և իրադարձություններից: Օրինակ՝ ծննդյան օրվան նվիրված երեկոյթն իրադրություն է, որի խորապատկերում տեղի են ունենում տարբեր գործողություններ և իրադարձություններ. նվերների հանձնում, զրույց հյուրերի հետ և այլն: Իրադարձությունը տարբերվում է իրադրությունից ժամանակային սահմանափակմամբ: Երբ խոսում ենք իրադրության մասին, կարծես մշտապես գտնվում ենք դրա «ներքո», ներկա պահին: Իրադարձության դեպքում կարևորն այն է, որ դա սկսվում և ավարտվում է որոշակի ժամանակահատվածում և ավարտից հետո հնարավոր է վերլուծել այն «դրսից/կողքից» /van Dijk, 1987/:

«Իրադրություն» եզրը սեռանիշ է իրադարձության նկատմամբ և թույլ է տալիս ներգրավել երևույթների ավելի լայն շրջանակ /Бульгина, Шмелев, 1997/: Այս տեսանկյունն առկա է նաև հոգեբանությանը նվիրված աշխատություններում, որտեղ իրադրությունը սահմանվում է որպես իրադարձությունների համակարգ, մի ամբողջություն, որի տարրերի միջև գոյություն ունի որոշակի կապ /Филиппов, Ковалев, 1986/: Կ. Պերևերզևը գրում է, որ «իրադրություն» եզրը ներառում է մի քանի մասնավոր կարգեր /«հնարավոր աշխարհ», «իրադրություն» /նեղ իմաստով՝ որպես հնարավոր աշխարհի մի մաս/, «իրադարձություն», «փաստ»/, որոնք ստեղծվել են իրական և մարդու մտավոր աշխարհի հատման կետում /Переверзев, 1998: 51/: Միաժամանակ, իրադրության մեջ առկա տարբեր դրդապատճառներ, պայմաններ, պարագաներ, որոնք պատկանում են արտաքին աշխարհին և գործում են մարդուց անկախ, որոշարկում են վերջինիս գործողությունները և դրանց տարածաժամանակային սահմանները /Филиппов, Ковалев, 1986: 14/:

«Իրադրություն» հասկացությունն ավելի ընդգրկուն է, քան «իրադարձությունը»: Տնտեսական իրադրությունը կամ վիճակը, օրինակ, ներառում է մի շարք այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են մարդիկ, երկիրը, նույնիսկ երկրները, դրանց հետ կապված սոցիալ-տնտեսական վիճակները, ապրանքները, ներմուծումները, արտահանումները և այլն: Այս մեկ իրադրությունը կարող է պարփակել վերոնշյալ գործոններին առնչվող տարբեր իրադարձություններ և ավելին: Այս առումով, ավելի բնութագրական է «մենաշնորհ» (մոնոպոլիա) հասկացությունը, որը դի-

տարկվում է որպես մի *իրադրություն* շուկայում, որտեղ որոշակի գործառնությամբ զբաղվելու համար (օրինակ՝ որոշակի ապրանքի միակ մատակարարող կամ արտադրող լինելը) բացառիկ իրավունք է տրված եզակի ֆիզիկական անձին կամ կազմակերպությանը: Մենաշնորհը չի կարող դիտարկվել որպես իրադարձություն, քանի որ դա հանգամանքների հանրագումար է, ավելի շուտ՝ տվյալ իրավիճակին նախորդող իրադարձության կամ իրադարձությունների արդյունք: Այս պարագայում, մենաշնորհային իրավիճակը կարող է բազմաթիվ նոր իրադարձությունների հիմք և պատճառ դառնալ, այսինքն՝ խթանել փոփոխության առաջացումը, սակայն այս միջավայրը չի կարող համարվել իրադարձություն. այն մշտական և հաստատուն միջավայր է, գործերի դրություն, այսինքն՝ իրադրություն: Նույնը կարելի է ասել նաև լճացման (stagnation) իրադրության վերաբերյալ, որը ոչ թե կատարվող կամ կատարված իրադարձություն է, այլ մի իրավիճակ, դրություն, որին բնորոշ են տնտեսության բազմաթիվ բացասական հատկանիշներ:

Իրադարձությանը նվիրված ուսումնասիրություններում շեշտադրվում է վերջինումս առկա նշանակալիության տարրը: Այսպես, օրինակ, Ռ. Մարտինը կարծում է, որ իրադարձությունը ենթադրում է դրանում ներգրավված առարկաների հատկությունների նշանակալից կամ անսովոր փոփոխություններ /Martin, 1969: 71/: «Իրադարձությունը, սովորաբար, այն է, ինչը մեզ զարմացնում է» /Quinton, 1979: 207/:

Շետաքրքրական են նաև Ի. Կիմի դատողությունները. պարզ օրինակով նա ցույց է տալիս «իրադարձություն» հասկացության «եսակենտրոնությունը՝ էզոցենտրիզմը»: «Հրդեհը խորդանոցում՝ իրականում փոփոխություն է, սակայն հազիվ թե իրադարձություն է ինձ համար, եթե ես գտնվում եմ այդտեղից 50 մղոն դեպի արևելք: Սակայն եթե ես մոտ եմ այդ խորդանոցին, այն ինձ համար արդեն իսկական իրադարձություն է», գրում է նա /Kim, 1973: 231/:

Իրադարձության գոյաբանության նկատմամբ առավել ցայտուն է Ֆ. Դրեցկեի մոտեցումը: Նա ուղղակիորեն նշում է. «Իրադարձություն անվանում են այն, ինչը տեղի է ունենում ու ինչը աչքի է զարնում և ինչ-որ պատճառով ուշադրության արժանանում: Մենք հակված ենք կռիվը կամ թագադրությունը իրադարձություն համարել, սակայն ոչ ձեռքի շարժումը, որ մեկնվել է՝ աղ վերցնելու» /Dretske, 1967: 481–482/:

Իրադարձության նշանակալիության փաստը կարևորվում է նաև հոգեբանության ոլորտի ուսումնասիրություններում՝ ձևակերպվելով որպես ճակատագրականության չափանիշ, այսինքն՝ իրադարձության «ունակություն»՝ ազդելու անհատի կյանքի ուղու վրա: Տարբերակվում են ներքին և արտաքին իրադարձություններ: Արտաքինները, «մուտք գործելով» անհատի ներաշխարհ, վերածվում են ներքինների՝ տվայտանք, անհանգստություն, որոնք էլ դրդում են նրան որոշակի շրջադարձային գործողություններ կատարել՝ այդպիսով փոխակերպվելով արտաքինների:

«Մարդկանց կյանքի ընթացքում գոյություն ունեն «անձնական իրադարձություններ», բեկումնային պահեր, երբ այս կամ այն որոշումից է կախված անհատի հետագա ուղին» /Рубинштейн, 1989: 248/:

Այսպիսով՝ ամփոփելով նշենք, որ իրադարձությունը բարդ կառուցվածքային համալիր է, որի գոյության նախապայման են փոփոխություն առաջացնող գործընթացները կամ գործողությունները: Փոփոխության հատկանիշը շատ կարևոր է այն առումով, որ յուրաքանչյուր իրադարձության ավարտ ենթադրում է անցում նոր վիճակի, որը նշանակալիորեն տարբերվում է ելակետայինից: Այսինքն՝ գոյաբանական կատեգորիա համարվող իրադարձության համար շեշտադրվում է նշանակալիության տարրը, քանի որ յուրաքանչյուր եղելություն, որպես կանոն, իր հետևանքն ու ազդեցությունն ունի անհատի, հանրության աշխարհընկալման կաղապարի վրա, և այս առումով էլ մարդու կողմից տարբեր ընկալումների արդյունքում վերածվում է տրամաբանական կատեգորիա համարվող փաստի:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека. М.: Языки русской культуры, 1998.
2. Булыгина Т.В. К построению типологии предикатов в русском языке // *Семантические типы предикатов*. М.: Наука, 1982.
3. Булыгина Т.В., Шмелев А.Д. Языковая концептуализация мира (на материале русской грамматики). М., 1997.
4. Витгенштейн Л. Логико-философский трактат. М.: Иностранная литература, 1958.
5. Карпинский К.В. Психология жизненного пути личности. Гродно: ГрГУ, 2002.
6. Кондаков Н.И. Логический словарь-справочник. М.: Наука, 1975.
7. Лангер С. Философия в новом ключе: Исследование символики разума, ритуала и искусства. М.: Республика, 2000.
8. Переверзев К.А. Высказывание и ситуация: об онтологическом аспекте философии языка // *Вопросы языкознания*, 1998, N 5.
9. Рассел Б. Человеческое познание. М.: Ин-т общегуманитарных исследований, 1957.
10. Резникова С.С. Концепт «событие» и способы его репрезентации в СМИ. Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. Санкт-Петербург, 2006.
11. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. М.: Педагогика, 1989.
12. Самойленко Н.А. Семантика событийности и способы ее выражения. Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. Алма-Ата, 1991.
13. Селиверстова О. Н. Второй вариант классификационной сетки и описание некоторых предикатных типов русского языка // *Семантические типы предикатов*. М.: Наука, 1982.

14. Филиппов А.В., Ковалев С.В. Ситуация как элемент психологического тезауруса // *Психологический журнал*, 1986, N 1.
15. Якушева И.В. Типология и семантико-функциональные характеристики событийных существительных английского языка. Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. М., 1984.
16. Davidson D. On events and event – description // *Fact and existence*. Oxford: Basil Blackwell, 1969.
17. Davidson D. The individuation of events // *Essays in honor of Carl G. Hempel*. Dordrecht: Humanities Press, 1970.
18. Dijk van T.A. Text and context. Explorations in the semantics and pragmatics of discourse. London and New York: Longman, 1980.
19. Dijk van T.A. Episodic models in discourse processing // Horowitz R., Samuels S.J. (eds.) *Comprehending oral and written language*. New York: Academic Press, 1987.
20. Dik S.C. Functional grammar. Amsterdam: North–Holland Publishing Company, 1978.
21. Dretske F. Can events move? // *Mind*, 1967, v. 76.
22. Kim D. Causation, nomic subsumption, and the concept of event // *Journal of philosophy*, 1973, vol. 70.
23. Martin R.M. On events and event–descriptions // *Fact and existence*. Oxford: Basil Blackwell, 1969.
24. Menzel P. Semantics and syntax in complementation. The Hague-Paris: Mouton, 1975.
25. Quinton A.M. Objects and events // *Mind*, v. 88, 1979.
26. Vendler Z. Linguistics in philosophy. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1967.
27. Wilson N.L. Facts, events and their identity conditions // *Philosophical studies*, 1974, v. 25, N 5.

Լ. ԱՐՄԵՆՅԱՆ – Соотношение концептов «событие» и «факт». –

В статье рассматриваются критерии соотношения концептов «событие» и «факт». Концепт «событие» по-разному трактуется в философских и лингвистических исследованиях, включая в рамки своего понятия изменения, действия, процессы, факты. Если событие существует во времени и пространстве, факт не может соотноситься с координатами пространства и времени. Событие рассматривается как онтологическое явление, в то время как факт является логической категорией. Событие – это результат процессов и целенаправленных действий, которые приводят к определенным изменениям в объектах или ситуациях. Следует отметить, что это не простые изменения, вовлекающие процессы и действия, а изменения, отмеченные социумом как важные, значительные, необычные, нарушающие

сложившиеся к определенному моменту времени нормы положения вещей. Событие в качественном смысле отличается также от ситуации. Динамическая сущность события противопоставляется статической природе ситуации, которая определяется как неизменное положение вещей.

Ключевые слова: событие, факт, ситуация, изменение, онтология события

L. HARUTYUNYAN – Correlation of the Concepts “Event” and “Fact”. – The present paper seeks to analyze the correlation between the concepts “event” and “fact” within the framework of linguistic and philosophical studies. As an overview of the theoretical literature has shown, in both linguistic and philosophical works the concept “event” is correlated with a number of notions, such as changes, actions, processes and facts. If an event exists in time and space, a fact can not be correlated with the real objective world. An event has got an ontological status, whereas a fact belongs to the logical domain. An event is a result of processes and purposeful actions that lead to the changes in situations. It is worth mentioning that these changes are considered to be unusual, extraordinary and are evaluated by society as vital and significant ones. An event also differs from a situation. The dynamic nature of the event is directly opposed to a static essence of a situation which is defined as constant state of affairs.

Key words: event, fact, situation, change, event ontology

Ներկայացվել է՝ 12.02.2019
Երաշխավորվել է ՀՊՏՀ Լեզուների ամբիոնի կողմից
Ընդունվել է տպագրության՝ 25.04.2019